

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoCsp/17/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8619200313
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8619200313.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Marianny Hirkovej a JUDr. Jany Jančíkovej v spore žalobcov 1) A. B., nar. XX.XX.XXXX a 2) C. D. B., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom E. B. XX, XXX XX E. B., zastúpených JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanej: Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, zastúpenej: ČERNEJOVÁ & HRBEK, s.r.o., so sídlom Kýčerského 7, 811 05 Bratislava, IČO: 36 857 513, o primerané finančné zadostučinenie v sume 4.057,10 eura s prísl., o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. SK-5Csp/15/2019-149 zo dňa 06.06.2025 takto jednohlasne

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch I. a III.

II. Priznáva žalobcom v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej v rozsahu 100 %, o výške ktorej bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol nasledovne: „ I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcom spoločne a nerozdielne sumu 1 500 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšku žalobu zamieta.

III. Žalobcom priznáva náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu, o ktorých výške bude rozhodnuté v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie konštatoval, že v konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp.zn. 7C/21/2014 o zdržanie sa výkonu záložného práva s prísl., boli žalobcovia v postavení spotrebiteľov úspešní a to v zmysle rozsudku Okresného súdu Svidník sp.zn. 7C/21/2014 zo dňa 15.06.2022, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 24Co/5/2022 zo dňa 28.01.2025, ktoré sa stali právoplatnými 26.02.2025.

Konštatoval, že primerané finančné zadostučinenie (ďalej len „PFZ“) má sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má aj funkciu relutárnu, ktorá predstavuje obohatenie spotrebiteľa vo výške priznaného PFZ proti dodávateľovi za to, že spotrebiteľ podstúpil súdne konanie, v ktorom bol ako spotrebiteľ na súde úspešný. Slovo primeraný má viacero synonym a jedným z nich je slovo spravodlivý. Výška PFZ preto nemôže mať len symbolický význam, nakoľko PFZ, len v symbolickej výške, nemôže byť ani primeraným ani spravodlivým. V tejto súvislosti súd prvej inštancie dal do pozornosti, že na rozdiel od iných inštitútov finančného zadostučinenia existujúcich v právnom poriadku SR (napr. ochrana osobnosti), v ktorých sa na prvé miesto kladie morálne zadostučinenie a finančná

satisfakcia slúži len na dovŕšenie nápravy, tak pri inštitúte PFZ je možné zadostučinenie len v peňažnej forme ako jediného prostriedku, na jednej strane postihu nečestného dodávateľa a na druhej strane je PFZ odmenou spotrebiteľa za úspech na súde v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Ak má PFZ reálne plniť svoj účel, tak je to možné len priznaním PFZ v takej výške, aby mala nielen deklarovanú sankčnú, odradzujúcu a relutárnu funkciu, ale aby mala tieto funkcie aj reálne, čo PFZ priznané v symbolickej výške splňať nemôže. Aj keď výška PFZ sa nedokazuje a súd ju stanovuje voľnou úvahou, tak kritériá, z ktorých by mala voľná úvaha vychádzať, vyplývajú z intenzity porušenia spotrebiteľského práva zo strany dodávateľa. Vo veciach, v ktorých je predmetom konania finančná čiastka, je jediným objektívnym kritériom, ktoré by malo byť rozhodujúcim pre určenie výšky PFZ, suma, o ktorú sa dodávateľ na úkor spotrebiteľa obohatil, alebo sa chcel obohatiť.

Konštatoval, že žalobcovia sú spotrebiteľia, ktorí si úspešne uplatnili porušenie svojich práv na súde, PFZ požadovali vo výške 4.057,10 eura, ktorá zodpovedá sume, o ktorú sa chcela žalovaná na ich úkor bezdôvodne obohatiť. Uver bol žalobcom poskytnutý vo výške 10.332,- eur a žalovanej do podania žaloby zaplatili 3.057,10 eura. Už v základnom konaní konštatovali, ako to vyplýva zo zápisnice o pojednávaní dňa 26.11.2015, že ide o úver bezúročný a bez poplatkov. Vzhľadom na to, že žalovaná od žalobcov požadovala sumu 11.298,83 eura a pohľadávka žalovanej bola dôvodná len do výšky 7.326,73 eura, žalovaná chcela zneužiť výkon záložného práva na obohatenie sa o sumu 4.057,10 eura. K okolnostiam veci je potrebné poukázať aj na to, že žalovaná svojím postupom, aj keď neúspešným, držala v právnej neistote žalobcov od roku 2014 (11 rokov). Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie priznal žalobcom finančné zadostučinenie v sume 1.500,- eur, ktorú považoval za primeranú a vo zvyšku žalobu zamietol.

3. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a priznal žalobcom náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu, pretože žalobcovia boli úspešní čo do preukázania základu svojho nároku, pričom výška primeraného finančného zadostučinenia závisela od úvahy súdu.

4. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výrokov I. a III. podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b), d) a f) CSP. Namietala, že v pôvodnom súdnom konaní súdy nejudikovali jej zodpovednosť za škodu spôsobenú žalobcom, nekonštatovali bezdôvodné obohatenie na jej strane, neurčili žiadnu neprijateľnú zmluvnú podmienku a nedeklarovali ani porušenie iného práva spotrebiteľov. Odpoveď na jej opakovane nastolenú otázku – t.j. porušenie akých spotrebiteľských práv žalobcov by malo byť základom pre priznanie nimi uplatneného žalobného nároku v tomto súdnom konaní – sa nedozvedela nielen z procesných podaní žalobcov, no (čo je dôležitejšie) ani z týmto odvolaním napadnutého rozsudku. Žalobcovia síce v rámci pôvodného súdneho konania vyslovili názor, že úver poskytnutý žalovanou na základe zmluvy o úvere je bezodplatný, to však nebolo predmetom pôvodného súdneho konania. Neexistuje preto ani žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by daný úver určilo výrokom za bezúročný a bez poplatkov. Prvoinštančný súd pritom v odôvodnení rozsudku neprípustne vychádza z predpokladu o bezodplatnosti poskytnutého úveru. Súd prvej inštancie vo svojom rozsudku teda vychádza zo záveru, ktorý nevyplýval ako poznatok z vykonaného dokazovania v tomto a ani v pôvodnom súdnom konaní (dokonca daná čiastková otázka nebola ani predmetom argumentačného dialógu medzi stranami). Žalovaná dôrazne popiera, že by sa na úkor žalobcov chcela neoprávnene obohatiť a vyššie uvedený záver prvoinštančného súdu považuje za arbitrárny, nepodložený a neodôvodnený. Od tohto nesprávneho záveru prvoinštančného súdu sa následne odvíja aj jeho úvaha o výške priznaného zadostučinenia, ktorú vzhľadom na nižšie uvedené považuje (ak by aj nárok žalobcov bol hypoteticky daný) za neprimeranú a vybočujúcu z rámca obvyklých občianskoprávných sankcií v obdobných veciach

Podľa názoru žalovanej pokiaľ má byť priznané finančné zadostučinenie spravodlivé, musí súd pri svojej úvahe prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, a túto svoju úvahu skutkovo aj právne odôvodniť. Ak by aj súd uznal právne argumenty žalobcov ohľadom nároku na primerané finančné zadostučinenie ako odôvodnené, súdom prvej inštancie priznanú výšku finančného zadostučinenia nemožno považovať za správnu, spravodlivú, či za primeranú.

Ako uvádzajú samotní žalobcovia vo svojej žalobe, žalovaná im poskytla úver vo výške 10.332,- eur a nimi v priebehu zmluvného vzťahu vykonané úhrady predstavovali spolu sumu 3.057,10 eura. Za daných okolností považuje tvrdenia žalobcov (a bohužiaľ aj prvoinštančného súdu) o údajnom záujme žalovanej bezdôvodne sa obohatiť na ich úkor za neprimerané. Sú to totiž práve žalobcovia, ktorí nevrátili ani len istinu poskytnutého úveru a rozhodli sa ponechať si z poskytnutého úveru sumu vo výške 7.274,90 eura na úkor svojho veriteľa – žalovanej. Vzhľadom na premlčanie pohľadávky žalovanej zrejme vrátenie

tejto sumy žalobcami nie je dôvodné očakávať. Ak by preto v konaní žalovanej tamojší súd predsa len identifikoval akékoľvek porušenie zákona (opätovne však pripomína, že takéto údajné jej porušenie právnych povinností sa konajúcemu súdu doteraz nepodarilo identifikovať a pomenovať), intenzita a závažnosť takéhoto prípadného porušenia povinností, resp. prípadný negatívny vplyv tohto porušenia na majetkovú a osobnostnú sféru žalobcov (spotrebiteľov) je otázný a bez ďalších doplňujúcich (zatiaľ však nevykonaných) dôkazov nemožno dospieť k záveru, že by bol vyšší než minimálny a zanedbateľný. Pri rozhodovaní o výške priznaného finančného zadosťučinenia prvoinštančný súd zohľadnil aj výhradu žalobcov, podľa ktorej ich vraj žalovaná svojím postupom držala v právnej neistote 11 rokov. Aj v tomto prípade súd prvej inštancie nekriticky prevzal do odôvodnenia rozsudku argumentáciu žalobcov bez toho, aby túto podrobil akémukoľvek prieskumu. Dĺžku trvania právnej neistoty žalobcov nemala žalovaná takpovediac „vo svojich rukách“ a nemôže preto za ňu niesť zodpovednosť, resp. byť za ňu sankcionovaná. Žalobcovia sa na všeobecný súd pôvodne obrátili procesne neprípustnou žalobou, na čom žalovaná pochopiteľne nenesie žiadny podiel viny. Rovnako nemôže niesť žalovaná zodpovednosť ani za rýchlosť rozhodovania všeobecných súdov – v prípade pochybností žalobcov o predlžovaní ich právnej neistoty mali títo predsa k dispozícii iný prostriedok nápravy, a to sťažnosť podľa čl. 127 Ústavy SR.

V prípade, že by odvolací súd napriek vyššie uvedenému považoval za dôvodné žalobcom priznať finančné zadosťučinenie, súdom prvej inštancie priznanú sumu vo výške 1.500,- eur isto nemožno (aj v zmysle označenej judikatúry Krajského súdu Prešov) považovať za naplňajúcu požiadavku primeranosti. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na viacero rozhodnutí Krajského súdu Prešov ako sp.zn. 16CoCsp/3/2025 zo dňa 28.04.2025, sp.zn. 25CoCsp/30/2024 zo dňa 10.04.2025 sp.zn. 12CoCsp/5/2025 zo dňa 24.04.2025, 1CoCsp/28/2024 zo dňa 23.01.2025, 2CoCsp/1/2025 zo dňa 15.04.2025, v ktorých tieto senáty priznali za určenie neprijateľných zmluvných podmienok a vyslovenie bezdôvodného obohatenia PFZ v rozmedzí 150 - 200,- eur. Načrtnutý prehľad rozhodovacej praxe odvolacieho súdu podľa žalovanej poskytuje dostatočný základ pre záver o neproporcionalite súdom prvej inštancie priznanej sumy, či o jej rozpore so samotným zmyslom inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia.

Namietala, že z písomného vyhotovenia rozsudku je zrejmé, že súd prvej inštancie legitímne očakávanie žalovanej nenaplnil a svojich povinností (zakotvených tak v § 220 ods. 2 CSP, ako i vyplývajúcich z existujúcej judikatúry nekompromisne kladúcej kvalitatívne požiadavky na obsah súdnych rozhodnutí, na ktorú žalovaná konkrétne poukazuje aj v tomto odvolaní) dostatočne nedbal. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie je nedostatočné a nesprávne. Došlo k porušeniu základného práva žalovanej na spravodlivý súdny proces.

Na základe uvedeného žalovaná navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, a to tak, že vo výsledku žalobu žalobcov v celom rozsahu zamietne a prizná žalovanej plnú náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie ako aj odvolacieho konania. Alternatívne, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v jeho týmto odvolaní napadnutom rozsahu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Vo vyjadrení k odvolaniu žalobcovia nesúhlasili s tvrdeniami žalovanej uvedenými v odvolaní. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie atribúty jasnosti, stručnosti a zrozumiteľnosti odôvodnenia spĺňa a preto ho považujú za dostatočne odôvodnený. V napadnutom rozsudku sa súd prvej inštancie jednoznačne vyporiadal so všetkými podstatnými námietkami žalovanej a jednotlivé dôkazy vyhodnotil podľa svojej úvahy.

V konaní žalobcovia dostatočne, určito a zrozumiteľne poukázali nielen na dôvodnosť základu nároku na PFZ, ale aj čo do súdom priznanej výšky. Vzhľadom na priebeh či už tzv. základného konania, ako aj štádium tohto konania o priznanie PFZ, poukázali najmä na postoj žalovanej a intenzitu porušenia spotrebiteľských noriem. V súdnom konaní sa museli zaktivizovať, vyhľadať advokáta a vec s ním prejednať, pričom advokát musel podať relevantnú žalobu a podania. Práve zo strany žalovanej sa jedná o mimoriadne závažné porušenie spotrebiteľských práv a povinností. Porušenie zo strany žalovanej malo bezpochyby aj majetkový charakter.

Podľa žalobcov PFZ vo výške 1.500,- eur je prinajmenšom primerané aj s ohľadom na výšku sankcií (pokút až do výšky 50.000,- eur), ktoré podľa zákona č. 128/2002 Z.z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa alebo zákona č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom je oprávnená dodávateľovi uložiť Slovenská obchodná inšpekcia alebo Národná banka Slovenska. Jediným objektívnym kritériom pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je výška škodlivého následku, ktorú dodávateľ spotrebiteľovi spôsobil, alebo mieni spôsobiť, porušením spotrebiteľského práva. Žalobcovia poukázali taktiež aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn.

7Cdo/237/2021 zo dňa 30.03.2023, ktorým bolo zamietnuté dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18CoCsp/20/2020 zo dňa 23.09.2020, pričom v tomto konaní bola priznaná suma PFZ vo výške 3.000,- eur. Čo sa týka výšky PFZ poukázal aj na rozsudok Okresného súdu Žilina, sp.zn. 14C/295/2014, zo dňa 24.09.2015, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp.zn. 11Co/471/2015, zo dňa 28.06.2016 a v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn. 6Cdo/127/2017, zo dňa 30.01.2019, ktorým bolo priznané PFZ vo výške 1.194,98 eura. S poukazom na uvedené argumenty žalobcovia navrhli rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I. a III. ako vecne správny potvrdiť a priznať náhradu trov odvolacieho konania.

6. V odvolacej replike žalovaná zdôraznila, že ani vo svojom najnovšom vyjadrení žalobcovia nekonkretizovali ich spotrebiteľské práva, ktorých porušenie by malo byť základom pre priznanie nimi uplatneného žalobného nároku. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie síce podlieha voľnej úvahe súdu, čo však neznamená ľubovôľu súdu. Pre svoju úvahu musí mať vo veci konajúci súd k dispozícii dostatok tvrdených a preukázaných skutočností, z ktorých pri svojich úvahách musí vychádzať. Žalobcovia svojou argumentáciou v rámci prvoinštančného konania takýto základ pre rozhodnutie súdu o priznaní finančného zadosťučinenia neposkytli. Trvá preto na tom, že v pôvodnom súdnom konaní nedošlo k takému porušeniu práv alebo povinností, ktoré by mohlo zakladať nárok žalobcov na primerané finančné zadosťučinenie.

V neposlednom rade, pokiaľ ide o žalobcami tvrdenú údajnú primeranosť súdom prvej inštancie priznaného finančného zadosťučinenia, túto vo svojom vyjadrení odôvodňujú výlučne postojom žalovanej v pôvodnom súdnom konaní a intenzitou porušenia spotrebiteľských noriem, ktoré považujú za „mimoriadne závažné“. Žalobcovia však nevysvetľujú, aký jej postoj v základnom konaní je z ich strany vyčítaný, o porušeníach ktorých spotrebiteľských noriem hovoria, ani prečo by tieto údajné porušenia mali dosahovať práve takú vysokú (nimi deklarovanú) intenzitu.

V rámci svojho Vyjadrenia žalobcovia v súvislosti s otázkou primeranosti výšky priznaného finančného zadosťučinenia poukazujú na viaceré rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré označujú prívlastkami ako „najnovšie“ alebo „týkajúce sa obdobnej veci“. Žalovaná má však za to, že označenie odkazovaných rozhodnutí týmito prívlastkami je nepresné. Žalovaná totiž vo svojom odvolaní poukázala na aktuálnu (t.j. najnovšiu) rozhodovaciu prax odvolacieho súdu prostredníctvom rozhodnutí vydaných v kalendárnom roku 2025. Žalobcami označené rozhodnutia boli pritom vydané skôr (v rokoch 2014 až 2024), a preto ich isto nemožno považovať za „najnovšie“.

Taktiež nemožno hovoriť o podobnosti skutkového stavu v žalobcami označených súdnych konaniach s prejednanou vecou. Ako totiž samotní žalobcovia vo svojom vyjadrení uvádzajú, v nimi označených súdnych konaniach prišlo k priznaniu finančného zadosťučinenia po tom, ako súdy konštatovali úmysel dodávateľa bezdôvodne sa obohatiť na úkor spotrebiteľov, resp. v situáciách, kedy sa už škodlivý následok porušenia povinností dodávateľom prejavil v majetkovej sfére spotrebiteľov (t.j. títo boli nútení sa domáhať vydania bezdôvodného obohatenia). V pôvodnom súdnom konaní pritom takýto úmysel (bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobcov) nebol vôbec témou, a už vôbec nemožno hovoriť o akomkoľvek škodlivom následku v majetkovej sfére žalobcov. V ostatnom žalovaná zotrváva na svojej argumentácii zachytenej v odvolaní voči rozsudku súdu prvej inštancie.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolenie žalovanej nie je dôvodné.

8. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

9. So zreteľom na obsah odvolania žalovanej bol v odvolacom konaní preskúmaný výrok I. napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie vyhovel čiastočne žalobe, ako aj súvisiaci výrok III. o trovách konania. Keďže výrok II., ktorým bolo žaloba čiastočne zamietnutá, žalobcovia odvolaním

nenapadli, nebol preto v odvolacom konaní predmetom preskúmania a ako taký nadobudol právoplatnosť.

10. Žalovaná uplatnila vo svojom odvolaní odvolacie dôvody spočívajúce v nesprávnom procesnom postupe, ktorým bolo znemožnené strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP), v existencii nesprávnych skutkových zistení súdu prvej inštancie (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a v nesprávnom právnom posúdení súdom prvej inštancie (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

11. V prejednávanvej veci je predmetom konania nárok žalobcov opierajúci sa o ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 30.06.2024 (ďalej v texte ako „Zákon o ochrane spotrebiteľa“). Tieto ustanovenia upravujú práva spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za porušenie zodpovedá.

12. „Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.“ (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019).

13. Žalobcovia si uplatnili nárok na náhradu primeraného finančného zadosťučinenia v celkovej výške 4.057,10 eura titulom úspešného uplatnenia (bránenia) svojich spotrebiteľských práv v spore vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp.zn. 7C/21/2014, v konaní o zdržanie sa výkonu záložného práva.

14. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v konaní bolo preukázané splnenie všetkých zákonných podmienok základu nároku v zmysle ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 30.06.2024. Tvrdenie žalobcov o úspechu v základnom konaní bolo preukázané rozsudkom Okresného súdu Svidník č.k. 7C/21/2014-247 z 15.05.2022, ktorým súd vyhovel žalobe v znení pripustenej zmeny žaloby uznesením č.k. 7C/21/2014-230 zo dňa 09.03.2022 o určenie, že nehnuteľnosti predstavujúce obydlie žalobcov, nie sú zaťažené záložným právom. Rozsudok okresného súdu bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 24Co/5/2022-324 zo dňa 28.01.2025. Rozsudky nadobudli právoplatnosť 26.02.2025.

15. Vyššie uvedený právoplatným rozsudkom došlo v konečnom dôsledku k vyhovaniu žalobe spotrebiteľov voči dodávateľovi v dôsledku prijatých záverov, že súd nespochybňuje význam zabezpečenia pohľadávky záložným právom pre veriteľa a ochranu jeho vlastníckych práv, ale nemohol odoprieť poskytnutie právnej ochrany slabšej zmluvnej strane, spotrebiteľovi, pretože inštitút dobrovoľnej dražby vážnym spôsobom zasahuje nielen do ústavou garantovaných vlastníckych práv dlžníka, ale navyiac aj do ústavného práva spotrebiteľa na obydlie. Ochrane obydli sa vo svojej judikatúre venuje aj Európsky súd pre ľudské práva a hierarchia hodnôt v poradí život, zdravie, obydlie a tak majetok je zrejmá. Podľa okresného súdu, ak námietka premlčania vznesená zo strany žalobcov neumožňuje priznať žalovanému pohľadávku z úverovej zmluvy, je nemysliteľné a odporujúce základným zásadám logiky uspokojiť tú istú pohľadávku formou realizácie výkonu záložného práva. Ak sa záložný dlžník

dovolal premlčania záložného práva, záložný veriteľ sa už nemôže domôcť predaja alebo iného speňaženia zálohu, a teda ani uspokojenia zabezpečenej pohľadávky z výťažku speňaženého zálohu a záložné právo nemôže byť spôsobilým právnym prostriedkom pre uspokojenie zabezpečenej pohľadávky. Okresný súd konštatoval, že vzhľadom na tú skutočnosť, že došlo k premlčaniu celej pohľadávky z úverovej zmluvy zo dňa 6.8.2010, nemôže sa žalovaný domáhať speňaženia zálohu, pretože neboli splnené zákonné podmienky pre spočívanie plynutia premlčacej doby v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka, pretože dražobník, u ktorého žalovaný zabezpečuje predaj zálohu, nie je súdom ani iným príslušným orgánom v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka. Z tohto dôvodu nedošlo k spočívaniu plynutia premlčacej doby. Zároveň ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Prešove, č.k. 24Co/5/2022-324 zo dňa 28.01.2025, vec bola inak právne posúdená podľa ust. § 37 ods.1, § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka s vysloveným záverom o neplatnosti úkonu mimoriadneho zosplatnenia úveru ku dňu 30.05.2012 v dôsledku chýbajúcej špecifikácie splátky, pre ktorú žalovaná ako veriteľ predčasne zosplatnila dlh. Právnym následkom neplatnosti tohto jednostranného právneho úkonu bola nespôsobilosť pohľadávky žalovaného na realizáciu záložného práva.

16. Za tohto stavu sa odvolací súd stotožnil so súdom prvej inštancie, že v predmetnej právnej veci základ nároku je daný. Bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobcom požadovať primerané finančné zadosťučinenie od žalovanej, ktorá začala výkon záložného práva na obydlie žalobcov (rodinný dom) na základe premlčanej pohľadávky, ktorá nebola navyše spôsobilá na realizáciu záložného práva.

17. Pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadosťučinenia treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení, na ktoré dodávateľovi nárok nevznikol, či už v dôsledku neplatnosti právnych úkonov, neprijateľnosti zmluvných podmienok, alebo nedodržania zákonných náležitostí zmlúv o spotrebiteľskom úvere a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

18. Základom pre určenie sumy peňažného zadosťučinenia je primeranosť a súd túto sumu určí na základe vlastnej úvahy. Je teda posudzovaná podľa subjektívnej povahy a zohľadňuje všetky skutočnosti, ktoré viedli spotrebiteľa k podaniu žaloby o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Tak to bolo aj v prejednávanej veci, keď súd prvej inštancie považoval za adekvátnu a primeranú celkovú výšku finančného zadosťučinenia v sume 1.500,- eur z požadovaných 4.057,10 eura za porušenie spotrebiteľského práva. Cieľom existencie inštitútu finančného zadosťučinenia je okrem iného mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od recidívy a na upustenie od porušovania spotrebiteľských práv, a to uložená suma 1.500,- eur vzhľadom na okolnosti prípadu, keď žalobcom hrozila strata obydli (rodinného domu) v dôsledku výkonu záložného práva na základe premlčanej pohľadávky, navyše aj nespôsobilej na realizáciu založeného práva, predstavuje.

19. Na potvrdenie správnosti záveru o výške priznaného primeraného finančného zadosťučinenia 1.500,- eur odvolací súd cituje z vyššie uvedeného potvrdzujúceho rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 24Co/5/2022-324 zo dňa 28.01.2025, cit.: „Ak vezmeme do úvahy otázku proporcionality nesplnených záväzkov dlžníkov k právnemu následku, ktorým môže byť (ako je to aj v tomto prípade) až strata obydli ako chráneného inštitútu, tak v čase vyhlásenia splatnosti úveru boli žalobcovia v omeškaní so splátkami v celkovej výške 611,40 eur k hodnote založenej nehnuteľnosti 50 100 eur, čo sa odvolaciemu súdu nejaví proporcionálne a právna úprava, ktorá takýto postup žalovaného umožňovala, je v rozpore s právom Európskej únie. Vo vyhlásení splatnosti úveru síce žalovaný uviedol, že ak nedôjde k úhrade celého úveru, okamžite pristúpi k realizácii záložného práva, napriek tomu k tejto realizácii pristúpil až po takmer roku a pol, kedy dlžná suma spolu s príslušenstvom len samotným plynutím času narástla do výšky 24 691,54 eur, čo sa odvolaciemu súdu, napriek tvrdeniam žalovaného, nejaví ako proklientsky prístup. Odvolací súd opätovne poukazuje na už citovanú judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej takýto výkon záložného práva je na samej hranici ústavnoprávnej udržateľnosti.“

20. Pokiaľ teda súd prvej inštancie priznal žalobcom sumu primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 1.500,- eur z požadovaných 4.057,10 eura a vo zvyšku žalobu zamietol, odvolací súd považuje túto sumu za primeranú a zodpovedajúcu okolnostiam tohto prípadu.

21. Pokiaľ žalovaná poukazuje v odvolaní na iné konania a z nich vyplývajúce nároky na primerané finančné zadosťučinenie, tak tieto nároky vyplývajú z iných základných súdnych konaní a rozsudkov ako právnych titulov pre primerané finančné zadosťučinenie.

22. Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny a preskúmateľný. Súd prvej inštancie vysvetlil, z akých dôvodov žalobe o vydanie primeraného finančného zadosťučinenia čiastočne vyhovel (tak v prípade nároku i výšky), odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré sú upravené v § 220 ods. 2 CSP. Nie je možné konštatovať, že by rozhodovacím procesom došlo k odňatiu možnosti žalovanej konať pred súdom a k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

23. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

24. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a v súvisiacom výroku III. o trovách konania, ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

25. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách konania bola skutočnosť, že žalovaná v odvolacom konaní nebola úspešná, preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania vznikol plne úspešným žalobcom spoločne a nerozdielne v rozsahu 100 %, ktorí podali vyjadrenie v odvolacom konaní. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 CSP).

26. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).